Европейски парламент
2019 – 2024

Комисия по рибно стопанство

2022/0195(COD)

26.5.2023

СТАНОВИЩЕ

на комисията по рибно стопанство

на вниманието на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните

относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно възстановяването на природата
(COM(2022)0304 – C9-0208/2022 – 2022/0195(COD))

Докладчик по становище: Каролин Роз

(*) Процедура с асоциирана комисия – член 57 от Правилника за дейността

PA_Legrej

КРАТКА ОБОСНОВКА

През 2019 г. Междуправителствената платформа за биологично разнообразие и екосистемни услуги (IPBES) отправи тревожно предупреждение към цял свят: „Състоянието на природата в световен мащаб се влошава с безпрецедентно бързи за историята на човечеството темпове и скоростта на изчезване на видовете се увеличава, което има сериозни последици за хората в цял свят“.[1] В доклада обаче също така се посочва, че все още не е твърде късно, при условие че се предприемат бързи действия за опазване и възстановяване на природата.

В доклада на Европейската агенция за околна среда „Морски послания II“[2] от 2019 г. се подчертава, че трябва спешно да се предприемат действия за възстановяване на морските екосистеми, по-специално за да се повиши устойчивостта спрямо изменението на климата и за да се спре сривът на биологичното разнообразие. В специалния доклад на Европейската сметна палата, озаглавен „Действията на ЕС за опазване на морската среда са с широк обхват, но без задълбоченост“[3], се прави преглед на съществуващото законодателство и се констатира, че „правилата на ЕС за опазване не са довели до възстановяване на значими екосистеми и местообитания“.

В оценката на стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2020 г. се стига до заключението, че ЕС не е постигнал целта за възстановяване на най-малко 15% от увредените екосистеми в срок до 2020 г. Съответно е логично, че възстановяването на екосистемите следва да бъде един от приоритетите на стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г.

Предложението за регламент предоставя възможност за промяна на подхода. В съответствие с искането на Парламента в него се определят няколко обвързващи цели по отношение на възстановяването на екосистемите. Държавите членки ще трябва да постигнат тези цели чрез приемането на национални планове за възстановяване на природата, което следва да даде възможност за изпълнение на действията на възможно най-близко до съответните зони равнище.

Член 5 от предложението се отнася пряко до морските екосистеми и следователно до сектора на рибарството. Докладчикът реши да не разглежда в настоящия проект на становище член 4 и членове 6 – 10, които се отнасят до други екосистеми. Следва обаче да се отбележи, че възстановяването на тези екосистеми (крайбрежни екосистеми, реки) вероятно ще окаже положително въздействие върху морския риболов, например чрез прекратяване на замърсяването, засягащо морските екосистеми, или чрез възстановяване на местата за хвърляне на хайвер и размножаване, където се размножават определени

[1] IPBES (2019): Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (Световен доклад за оценка на биологичното разнообразие и екосистемните услуги, изготвен през 2019 г. от Междуправителствената научно-политическа платформа за биологично разнообразие и екосистемни услуги).

[2] Доклад № 17/2019 на Европейската агенция за околна среда: Marine messages II: Navigating the course towards clean, healthy and productive seas through implementation of an ecosystem-based approach (Морски послания II: Насочване на курса към чисти, здрави и продуктивни морета чрез прилагане на екосистемен подход).

[3] Специален доклад № 26/2020 на Европейската сметна палата: Действията на ЕС за опазване на морската среда са с широк обхват, но без задълбоченост.

морски видове.

Възстановяването на морските екосистеми върви ръка за ръка с целите на общата политика в областта на рибарството (ОПОР). Без екосистеми в добро състояние не може да има рибни популации в добро състояние и следователно не може да има риболовна дейност. Възстановяването на увредените морски екосистеми играе ключова роля за гарантиране на дългосрочната устойчивост на риболовните дейности. То е в пълно съответствие с концепцията за основано на екосистемите управление на рибарството в рамките на ОПОР.

За възстановяването на екосистемите е необходимо да се приложат мерки за пространствена защита. Неотдавнашно проучване на тематичния отдел на Европейския парламент относно разходите и ползите от мерките за пространствена защита, приети с оглед на управлението на рибарството[4], доказа, че въвеждането на такива мерки е икономически изгодно за секторите на рибарството и аквакултурите, дава възможност за стабилизиране на улова там, където той намалява, и е придружено от създаване на работни места и увеличаване на доходите на дребномащабните рибари.

Поради това докладчикът подкрепя общия подход на предложението за регламент и желае да насочи вниманието по-специално към четири точки.

Цели на възстановяването

Предложението за регламент предвижда цели за площта, където мерките за възстановяване следва да се прилагат. Въпреки че тези цели, основаващи се на средствата, имат предимството, че са лесно измерими, те трябва да бъдат придружени от цели, основаващи се на резултатите. Въз основа на резолюциите на Парламента, препоръките на Международния съюз за опазване на природата и стратегията на ЕС за биологичното разнообразие докладчикът предлага следните цели: най-малко 30 % от увредените морски екосистеми да се възстановят до 2030 г., 60 % – до 2040 г. и 90 % до 2050 г. За да се постигнат тези цели, основаващи се на резултатите, докладчикът предлага да се приемат и по-амбициозни цели, основаващи се на средствата.

Прилагане на мерки за възстановяване на морските екосистеми

Възстановяването на морските екосистеми се различава от възстановяването на други видове екосистеми поради транснационалния характер на морските екосистеми. Договорът за функционирането на Европейския съюз предвижда, че Съюзът разполага с изключителна компетентност в областта на опазването на морските биологични ресурси. Въпреки че държавите членки ще бъдат в състояние да предприемат на национално равнище необходимите мерки за изпълнение на своя национален план за възстановяване на други екосистеми, това няма да е така за морските екосистеми освен в редки случаи.

Европейската комисия реши при приемането на мерки за възстановяване да се базира на съществуващите инструменти на ОПОР, по-специално на член 11 и 18 от основния

[4] Ползи и разходи, свързани с мерките за пространствена защита като инструменти за управление на рибарството, PE 733.087, юли 2022 г.

регламент за ОПОР (Регламент (ЕС) № 1380/2013).

Механизмите, въведени в рамките на ОПОР, предполагат, че всяка държава членка, която има интерес от управлението на риболовните дейности, обхванати от дадена мярка за опазване, трябва да даде съгласието си за тази мярка. Това изискване за единодушие усложнява приемането на необходимите мерки. През 2020 г. Европейската сметна палата доказа, че в рамките на 7 години тази процедура е била успешна само в много ограничен брой случаи.

Следователно съществува реален риск държавите, които са включили мерки за опазване в своя национален план за възстановяване, да не могат да ги приложат, ако друга държава се противопостави на тях. Мерките, необходими за постигане на целите, определени в регламента, може да се окажат блокирани.

За да се избегне възникването на такава ситуация, следва да се насърчава сътрудничеството между държавите членки при изготвянето на техните национални планове за възстановяване. Държавите следва също така да могат да представят съвместните препоръки заедно с проекта на план за възстановяване. След приемането на окончателния план за възстановяване следва да се определи срок от дванадесет месеца, в който държавите членки да представят съвместни препоръки, ако те все още не са го направили. И накрая, в случай на блокиране Европейската комисия следва да може да използва процедурата за спешни случаи, предвидена в основния регламент за ОПОР.

Видове, чието местообитание трябва да бъде възстановено

Списъкът на видовете, чието местообитание трябва да бъде възстановено (приложение 3), съдържа около двадесет вида и има няколко пропуска. Докладчикът счита, че списъкът следва да бъде разширен, за да обхване допълнителни видове, като се добавят видове, класифицирани като критично застрашени или застрашени съгласно категориите на Международния съюз по опазване на природата, както и търговски видове, подобрението на чиито местообитания би подобрило състоянието на тези запаси и би било от полза за рибарите в дългосрочен план.

Прозрачност и участие на заинтересованите страни

Успешното прилагане на настоящия регламент ще зависи до голяма степен от ангажираността на местните общности, включително рибарите, по отношение на възстановяването на морските екосистеми. Докладчикът счита, че разпоредбите относно консултациите със заинтересованите страни и прозрачността, съдържащи се в предложението за регламент, следва да бъдат засилени. Желателно е също така националните планове за възстановяване да се актуализират по-често, за да може възможно най-бързо да се вземат предвид данните и оценките, които ще бъдат на разположение.

Комисията по рибно стопанство приканва водещата комисия по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните да предложи отхвърлянето на предложението на Комисията.

ПРОЦЕДУРА НА ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Заглавие	Възстановяването на природата
Позовавания	COM(2022)0304 – C9-0208/2022 – 2022/0195(COD)
Водеща комисия Дата на обявяване в заседание	ENVI 4.7.2022
Дадено становище Дата на обявяване в заседание	PECH 4.7.2022
Процедура с асоциирани комисии – дата на обявяване в заседание	24.11.2022
Докладчик по становище Дата на назначаване	Caroline Roose 15.9.2022
Разглеждане в комисия	30.11.2022 24.1.2023
Дата на приемане	24.5.2023
Резултат от окончателното гласуване	+: 15 –: 13 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Jan Huitema, France Jamet, Predrag Fred Matić, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Marc Tarabella
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Martin Hlaváček, Ska Keller, Gabriel Mato, Raffaele Stancanelli, Lucia Vuolo, Stéphanie Yon-Courtin
Заместници (чл. 209, параграф 7), присъствали на окончателното гласуване	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, Marco Campomenosi, Clare Daly, Gilles Lebreton, Mick Wallace

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

15	+
ECR	Bert-Jan Ruissen, Raffaele Stancanelli
ID	Marco Campomenosi, France Jamet, Gilles Lebreton
PPE	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, François-Xavier Bellamy, Maria da Graça Carvalho, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Lucia Vuolo
Renew	Asger Christensen, Martin Hlaváček, Jan Huitema

13	-
NI	Marc Tarabella
Renew	Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić
The Left	Clare Daly, Mick Wallace
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Ska Keller, Caroline Roose

0	0

Легенда на използваните знаци:
+ : „за“
- : „против“
0 : „въздържал се“